

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 393/2021
21.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милијана Цвијетановић, адвокат из ..., против туженог „Теленор“ ДОО Нови Београд, чији је пуномоћник Александар Петровић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2042/19 од 25.11.2019. године, у седници одржаној 21.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Делимично се УСВАЈА ревизија тужиље.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2042/19 од 25.11.2019. године у ставу 2. тачка 1, 2. и 3, ставу 3, ставу 4, ставу 5, ставу 7. и ставу 8. изреке, жалба туженог **ОДБИЈА** као неоснована и потврђује пресуда Трећег основног суда у Београду П1 614/13 од 07.03.2018. године у ставу 1, ставу 2, ставу 3, ставу 4, ставу 6. и ставу 7. изреке.

У односу на став 1. изреке пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2042/19 од 25.11.2019. године (којим је потврђена првостепена пресуда у ставу 5. изреке) и став 6. изреке (у делу којим се одбацује као недозвољена жалба тужиље изјављена на став 3. и 4. изреке првостепене пресуде) ревизија се **ОДБИЈА**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка плати износ од 99.300,00 динара у року осам дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2042/19 од 25.11.2019. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Трећег основног суда у Београду П1 614/13 од 07.03.2018. године у ставу петом изреке и жалба тужиље у том делу одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Трећег основног суда у Београду П1 614/13 од 07.03.2018. године у ставу првом, дела става другог у погледу враћања на рад, у ставу трећем и четвртном изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење о отказу

уговора о раду број 122/266/09 од 23.09.2009. године; одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад; одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде штете због изгубљене зараде коју би остварила да је радила у периоду од септембра 2009. до јануара 2018. године исплати месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа па до исплате, као и у ставу трећем изреке првостепене пресуде; одбијен је као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да на име тужиље Републичком фонду ПИО изврши уплату припадајућих доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на износе наведене у ставу трећем изреке првостепене пресуде; у преосталом делу става другог изреке у погледу захтева тужиље да је тужени распореди на послове и радне задатке у складу са њеном стручном спремом и радним искуством првостепена пресуда је укинута и тужба тужиље одбачена као недозвољена. Ставом четвртим изреке, укинута је пресуда у ставу шестом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да за тужиљу изврши уплату доприноса за здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености. Ставом петим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу седмом изреке и одбијен захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име трошкова поступка исплати износ од 319.627,00 динара и тужиља обавезана да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 570.750,00 динара. Ставом шестим изреке, одбачена је као недозвољена жалба тужиље изјављена против одлука садржаних у ставу трећем и четвртм изреке првостепене пресуде. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова поступка. Ставом осмим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име трошкова поступка по жалби исплати износ од 51.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиља је преко пуномоћника изјавила благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка. Пуномоћнику туженог је ревизија уручена сходно члану 141. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) и утврдио да је ревизија тужиље делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била запослена код туженог на основу уговора о раду од 22.02.2008. године на неодређено време на пословима „...“ у „...“. Упозорена је о постојању разлога за отказ уговора о раду 08.09.2009. године, а решењем од 23.09.2009. године отказан јој је уговор о раду. У решењу је назначено да је својом кривицом учинила теже повреде радне обавезе и радне дисциплине прописане Законом о раду – члан 179. став 1. тач. 2. и 3. и Колективним уговором туженог и тачки 11.3 и 11.3.1, из разлога што је увидом у евиденцију о присутности запослена на радном месту за период од 01.06.2009. до 31.08.2009. године утврђено да је тужиља често каснила на посао и да је често одлазила пре краја радног времена са тачно наведеним датумима када се то догодило. Радно време тужиље је било од 10,00

до 18,00 часова. Даље, тужилци је стављено на терет да је у раду показивала незаинтересованост и непрофесионални однос према спољним сарадницима, као и према колегама на послу, да је у току рада користила две мреже и то једну мрежу намењену запосленима, а другу намењену екстерним посетиоцима „...“. Оставила је компјутер укључен по одласку са посла незакључан и без надзора чиме је кршила мрежу безбедности у коришћењу ИТ ресурса и доводила у опасност да послодавац трпи штету. На терет јој је стављено и да је била непримерено обучена на радном месту, а у ситуацијама када је каснила на посао се јављала руководиоцу. Тужилца је могла да користи рад код куће. Даље је утврђено да је Колективним уговором туженог у тачки 11. алинеја 8 прописано да неоправдано одсуство са рада или неоправдано кашњење два пута у месецу дужем од 30 минута представља разлог за престанак радног односа али да тиме није обухваћена радња напуштања радног места пре истека радног времена.

Оцењујући разлоге за отказ уговора о раду, првостепени суд је утврдио да нема доказа да је тужилца неоправдано каснила на посао и то два пута дуже од 30 минута. Тужени није пружио доказе за супротно. Колективни уговор туженог не наводи као разлог за отказ ранији излазак са посла. Тужилца тврди да је каснила на посао зато што је истовремено радила на одређеним пројектима. Сходно томе, првостепени суд је утврдио да је Колективни уговор у тачки 1. алинеја 8 прописао да је разлог за престанак радног односа кашњење два пута у месецу дужем од 30 минута, па како тужилца није каснила више од 30 минута у назначеном периоду, то нису испуњени услови да јој се по том основу донесе решење о престанку радног односа. Што се тиче других повреда радних дужности, првостепени суд закључује да исти наводи нису доказани (да је тужилца показала незаинтересованост и непрофесионални однос према колегама и спољним сарадницима, да није доказано да тужилца није извршавала радне задатке као и на околност конфликтног односа тужилце са колегама). Тужилца као и остали радници су били задужени са лаптопом који су могли да носе кући како би одрадили послове, па како тужени није доказао да је тужилца оставила незакључан компјутер након одласка са посла јер га није носила са собом, то тиме није доказао тврдњу да је остављањем незакључаног компјутера могла за тужену наступити штета. У погледу непримереног облачења провидне гардеробе и сувише кратких сукњи првостепени суд налази да тај отказни разлог није оправдан, јер тужилца је, што потврђује и све то сведок ББ, била задужена за избор униформе, односно адекватне гардеробе, како за себе тако и за остале запослене, а коју гардеробу је носила, па обзиром да тужени није пружио доказ да је тужилца била опоменута за неадекватно облачење, то суд налази да не постоји ни та повреда радне обавезе. Стога је закључио да је тужбени захтев тужилце у погледу поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на радно место основан, а делимично је усвојио тужбени захтев везано за накнаду штете налазећи да је једно време тужилца радила у робној кући, а и да није имала доказ да се пријавила Служби за запошљавање па је у том смислу досудио 50% од траженог износа. У погледу захтева за уплату здравственог осигурања за случај незапослености суд је нашао да је тужба у том делу неуредна, па је исту и одбацио.

Другостепени суд је након отворене расправе извршио оцену доказа и утврдио да тужилца у периоду од 12. јуна до 28. августа 2009. године долазила на посао са закашњењем од 10 до 26 минута, а да иако је Колективним уговором прописано да кашњење два пута месечно 30 минута представља основ за отказ уговора о раду, да овакво кашњење тужилце представља повреду радне дисциплине јер се може сврстати у

упорно и неоправдано изостајање са рада које може исходovati престанак радног односа, тј. отказ уговора о раду. Тужилца, за дане када је каснила, није имала одобрење непосредног руководиоца за каснији долазак на посао, па како се ради о више дана, то се исто може окарактерисати као упорно кашњење. У конкретном случају довољно је да се утврди да је тужилца учинила једну од више повреда које се стављају на терет да би решење било законито. Како произилази да је тужилца учинила повреду радне обавезе везано за кашњење на посао, а што је у супротности и са Колективним уговором тачком 11.3 и тачка 2. алинеја 3, то је другостепени суд нашао да је тужбени захтев тужилце неоснован и одлучио као у изреци пресуде.

Према становишту Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужилце указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

При овако чињенично-правној ситуацији правилно је првостепени суд закључио да је тужбени захтев тужилце делимично основан.

Наиме, према члану 179. став 1. тачка 2. Закона о раду прописано је да запосленом може престати радни однос због повреде радне обавезе. Модалитети повреде радне обавезе могу бити прописане Колективним уговором, а шта се сматра повредом радних обавеза може бити унето и у уговор о раду. У овом случају Колективним уговором туженог у тачки 11. алинеја 8 прописано је да је неоправдано одсуство са рада и неоправдано кашњење два пута у месецу дужем од 30 минута може довести до престанка радног односа, тј. отказа уговора о раду. Назначена норма (чија садржина је унета и у уговор о раду који је закључен између тужилце и туженог) експлицитно предвиђа да се под повредом подразумева неоправдани изостанак два пута у року од 30 дана више од 30 минута. У периоду који се тужилци ставља на терет да је каснила на посао, ниједно кашњење није било више од 30 минута иако је кашњења било више. Ако Колективним уговором и уговором о раду није предвиђен отказ уговора о раду за кашњење за долазак на посао краће од 30 минута, онда ни тужени није могао да тумачи одредбу строжије него што је прописано. Код оваквог понашања тужилце у вези кашњења у доласку и ранијег одласка са посла, тужени је могао да изрекне неку блажу санкцију тужилци, али не и меру престанка радног односа. Погрешно закључује другостепени суд када више кашњење краћим од 30 минута сматра да се може уподобити повредама радне дисциплине као упорним чином и као основом за престанак радног односа. Произилази да другостепени суд таквим закључком надомештава неиспуњење услова кашњењем на посао (два пута месечно дужем од 30 минута) предвиђеним Правилником и уговором о раду као основом за престанак радног односа. Такав закључак другостепеног суда није правилан, јер дати разлози нису довољно поткрепљени правном аргументацијом да би се могли прихватити. У погледу осталих повреда радних обавеза које се тужилци стављају на терет правилно су закључили нижестепени судови да исте повреде нису доказане од стране туженог.

Правилно је првостепени суд утврдио и висину траженог новчаног износа који потражује тужилца. Тужилци припада на име накнаде износ од 2.469.599,05 динара јер је тужилца једно време, након отказа, радила у ... (од 01.06. до 31.08.2010. године) и ... (од 01.02. до 03.04.2015. године) и тиме умањила штету, али је пропустила да се благовремено пријави код Националне службе за запошљавање и тако оствари

одговарајућу накнаду. То је њен пропуст па првостепени суд правилно налази да постоји њена одговорност и утврђени допринос настанку висине штете.

У односу на потврђујући део другостепене пресуде правилно је Апелациони суд одлучио када је жалбу тужиље одбио као неосновану (став 1. изреке) у свему прихватајући разлоге које је дао првостепени суд и када је жалбу тужиље одбацио (став 6. изреке, везано за став 3. и 4. изреке првостепене пресуде) јер је тужиља успела у спору па стога нема правни интерес изјављивања жалбе на тај део.

Првостепени суд је правилно определио и трошкове поступка који припадају тужиљи сходно АТ и ТТ.

Имајући у виду напред изнето, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. и члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Тужиљи припадају и трошкови ревизијског поступка у складу са чл. 154. и 165. став 2. ЗПП и то: за стручни састав ревизије од 33.000,00 динара, на име таксе за ревизију износ од 24.920,00 динара и на име таксе за одлуку износ од 37.380,00 динара, што све укупно чини износ од 99.300,00 динара, а све сходно важећој АТ и Закону о судским таксама.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић